

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS

2002 metai

1

LITHUANIAN INSTITUTE OF HISTORY

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

2002

1

VILNIUS 2003

LITAUISCHES INSTITUT FÜR GESCHICHTE

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

2002

1

VILNIUS 2003

UDK 947.45
Li 237

Redakcinė kolegija:

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS

Vytauto Didžiojo universitetas

Alfonas EIDINTAS

Vilniaus universitetas

Zigmantas KIAUPA (pirmininkas)

Lietuvos istorijos institutas

Česlovas LAURINAVIČIUS

Lietuvos istorijos institutas

Ingė LUKŠAITĖ

Lietuvos istorijos institutas

Bronius MAKASKAS

Lenkijos MA Istorijos institutas

Jolita MULEVIČIŪTĖ

Kultūros, meno ir filosofijos institutas

Edmundas RIMŠA

Lietuvos istorijos institutas

Jolita SARCEVIČIENĖ (sekretorė)

Lietuvos istorijos institutas

Vladas SIRUTAVIČIUS

Lietuvos istorijos institutas

Saulius SUŽIEDĖLIS

Milersvilio universitetas

Redakcinės kolegijos adresas:

Kražių g. 5, 2001 Vilnius

<http://www.istorija.lt>

ISSN 0202-3342

© Lietuvos istorijos institutas, 2003

© Straipsnių autoriai, 2003

ZIGMANTAS K I A U P A

ARCHYVINĖS SMULKMENOS IŠ KONSTANTINO JABLONSKIO RINKINIŲ (8–10)

Skelbiami 3 Konstantino Jablonskio nusirašyti aktai. Taip tęsiamas praeituose „Lietuvos istorijos metraščio“ tomuose pradėtas¹ K. Jablonskio asmeniniame fonde² esančios Lietuvos istorijos šaltinių kolekcijos skelbimas. Vienas iš skelbiamų aktų, 1687 m. Lietuvos vyriausiojo tribunolo universalas, teikia žinių apie to meto pinigų rinkos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje būklę ir apie Tribunolo neteisminę kompetenciją³. Kiti 2 aktai, Trakų pilies teismo teisėjo Adomo Sakavičiaus sutartys, rodo užsienio prekyboje, eksporte į Karaliaučių dalyvaujančio bajoro veiklą. Viena iš jų įdomi tuo, kad joje išvardijamas upinio laivo *strugo* inventorius, kitoje – aptariama kanapių pluošto kokybė.

Kadangi K. Jablonskis skelbiamus aktus nusirašė iš Lietuvos vyriausiojo tribunolo aktų knygų, saugotų tuometiniame Lietuvos TSR centriname valstybiniame archyve, tai numanu, kad tai jis darė gyvendamas Vilniuje, po Antrojo pasaulinio karo. Gal tai yra K. Jablonskio rengto ir redaguoto leidinio „Lietuvos TSR istorijos šaltiniai“ (Vilnius, 1955) pirmajam tomui rinktos ir nepanaudotos medžiagos dalis.

¹ Z. K i a u p a, Archyvinės smulkmenos iš Konstantino Jablonskio rinkinių, *Lietuvos istorijos metraštis*, 2001, 1, Vilnius, 2002, p. 169–176; Z. K i a u p a, Archyvinės smulkmenos iš Konstantino Jablonskio rinkinių (5–7), *Lietuvos istorijos metraštis*, 2001, 2, Vilnius, 2002, p. 207–212.

² *Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos Rankraščių skyrius* (toliau – MAB RS), f. 256 – Konstantinas Jablonskis.

³ Apie Tribunolo neteisminę veiklą trumpai užsimenama: A. J a n u l a i t i s, *Vyriausiasis Lietuvos Tribunalas XVI–XVII amž. Jo atsiradimas, veikimas ir reikšmė Lietuvos gyvenime*, Kaunas, 1927, p. 86–87.

Palyginus su anksčiau skelbtais K. Jablonskio išrašais, šie nurašyti ne taip rūpestingai, nenurodytos nurašymo datos, įvairuoja tekstų perteikimas. Publikacijoje stengtasi perteikti juos taip, kaip juos perrašė K. Jablonskis, tik kai kur patvarkant. K. Jablonskio įrašytos praleistos raidės yra laužtiniuose skliaustuose. Jis išskleidė ne visas santrumpas, jas išskleidėme paprastuose skliaustuose, išskyrus santrumpas *jm* ar *j.m.*, reiškiančias *jego miłość*. Dėl kelių žodžių perskaitymo tenka abejoti, tai aptarta komentaruose, pažymėtuose raidėmis. Taip pat žymimi ir K. Jablonskio archeografiniai komentarai. Skaitmenimis pažymėti mūsų dalykiniai komentarai.

8. Lietuvos vyriausiojo tribunolo universalas dėl monetų kurso ir kainų

Vilnius, 1687 05 17. Lietuvos Vyriausiojo Tribunolo universalas dėl šilingų vartojimo, monetų kurso, kainų palaikymo.

MAB RS, f. 256 – Konstantinas Jablonskis, b. 1689. 2 lapai, nedatuotas K. Jablonskio autografas.

L. 1 viršutiniame kampe – K. Jablonskio įrašas 30 n 328-9. Virš nurašyto teksto – K. Jablonskio įrašai: 1687 m. gegužės 17 d. Vyriausiojo Lietuvos tribunolo universalas ir Iš 1687 m. gegužės mėn. 23 d. įrašo Vyriausiojo tribunolo aktų knygoje – VCA 30 l. 238-239a Nr. 128. Tai sutrumpintai nurodyta perrašyto teksto signatūra, VCA galima iššifruoti kaip *Vilniaus centrinis archyvas* ar *Valstybinis centrinis archyvas*. Po to yra K. Jablonskio nurašytas skelbiamas tekstas.

Dokumentas perrašytas iš Lietuvos valstybės istorijos archyve saugomos 1687 m. Lietuvos vyriausiojo tribunolo aktų knygos (Senieji aktai, b. 30). Visas 1687 05 23 įrašas užima knygos 328–329v lapus. K. Jablonskis nenurašė Tribunolo raštininko pradinės ir baigiamosios formulių. Įrašo pradinėje formulėje (l. 328) pranešama, kad 1687 05 23 Aleksandras Jestko pateikė įrašyti į Tribunolo knygas kalbamą universalą, baigiamojoje formulėje (l. 156v), be K. Jablonskio perteikto parašo, yra įrašymo fakto patvirtinimas.

My sędziowie główni Trybunału W(ielkieg)o X(ięstw)a L(itewskieg)o z woiewodztw, ziem y powiatow *ex instituto legis cardinalis* na sądenie Trybunału W(ielkieg)o X(ięstw)a L(itewskieg)o obrani a w roku teraznieyszym tysiąc szescset osmdziesiąt siódmym do Wilna na czas prawem naznaczony zgromadzeni, *cum admuniculo* urzędu grodzkiego y maystratu wilenskiego, wszem wobec i kazdemu z osobna *cuiuscunqve status et conditionis* tak stanu duchownego y swieckiego do wiadomosci donosiemy, iz stosuiąc się do prawa y konstitutiey *de valore* monety¹ dostateczniey opisaney, takze do uniuersałow jego krolewskiey m(ilo)sci² pana naszego miłosciwego *ex senatus consilio in antecessum* y teraz swiežo w roku teraznieyszym tysiąc szescset osmdziesiąt siódmym dnia siedmnastego m(ie)s(ia)ca kwietnia *de data* we Lwowie wydanego, zabiegaiąc wielkiemu *circa monety currentiam* zamieszaniu w^a szelągach y chcąc *ordinationem legis* y wolo j(ego) k(ro-

lewskiej) m(ilo)sci do nieodwłoczney przywies[c] exe[c]jutiey, deklaruiemy, aby szelągi wszelkie, na których by twarz j(ego) k(rolewskiej) m(ilo)sci choćby też nie we wszystkim wyrazona naydowała, tak z Orłami³, jako Pogonią⁴ W(ielkieg)o X(ięstw)a L(itewskiego), byli bez zadnego braku y skrupułu brane, oprócz tych, które by się w palcach zgiąć albo złamac się mogły albo znaku twarzy krolewskiej cale nie miały. Moneta zas dobra: czerwone złote, talary, pułtalerki, orty, tymfy, szostaki y insza grubsza moneta ^baby nad valor *constitutio*⁵ roku...^b opisany nie była podwyszona, ale czerwone złote po złotych dwanasie, talar twardy po złotych szesciu, lewkowy po złotych pięciu monety szelezney był od kazdego przyięty, ortow zas y szostakow na sto złotych siedmdziesiąt przybywac powinno. Azeby zas złe szelągi więcey trudnosci tak w miescie Wilenskim, jako w Xiestwie Litewskim po wojewodztwach y powiatach zamieszania nie czynily, tedy na rozsądzenie trudnosci, która by z szelezney monety urosć mogła, z posrzodka koła naszego cztery osoby naznaczamy przy magistracie wilenskim, który z posrzodka siebie trzy osoby naznaczyc ma. A kto by szelągow, jako się zwysz opisały, nie chciał brac y monetę srebrno nad valor wyszey opisany podwyszał, takowy jako przestempca prawa y przeciwny uniuersałom j(ego) k(rolewskiej) m(ilo)sci naprzod winą dziesięciu talarow szeleznych karany będzie, a jezeliby drugi raz wazył się zprzeciwic tedy *confiscatio* ztargowanego towaru skarany będzie. Zydy zas jezeliby w czym kolwiek względem tey monety poslakowani^c byc mieli^d, tedy bez zadnego miłosierdzia garłem karani byc maio. Nie maio też szelągi starego j(ego) k(rolewskiej) m(ilo)sci⁶, lubo by uszczerbek albo trocha utarcia albo ułomania z brzegu naydowało się, byc brakowane. Tenze rigor prawa ma się sciągac na goscie przyiezdzie *cuiuscunq̃ue status et conditionis* y na zagraniczne zboza jakiegokolwiek ziarno *ex com in^ectualibus* y z innymi towarami też szelągi brac maia. A że kupcy wazą się *pryvata autoritate* z wielko Rzeczy Pospolitey szkodo *et privatorum* srebrno moneto *pro libitu suo* ze szkodo podwyszac, takze towarow cene *in immensum* wyniesc, tedy teraznieyszym uniuersałem naszym *serio et sub penis* na tychze sądach *irremissibiliter irrogando* przykazuiemy, aby sukno, materye, korzenia, wina y cokolwiek się jeno w kromach y w rynku *ex utensilibus et comestilibus* znalezc moze po tey cenie, jako przedtym, kiedy talar po złotych szesciu szedł, przedawane były, a kto by drozszo ceno przedawac mimo ten uniuersał wazył się, ma od przedanego towaru odpadać. Gospodarzom zas y wszystkim ich sąsiadom, takze zydom y tatarom pod jakokolwiek jurisdiccją mieszkaiącym o gosciach wszelakich cudzoziemskich, którzy by moneto jako szelezno do Wilna przywozząc y w Wilnie odmieniali y stąd wywozili, maia do naznaczonych sędziow y urzędow swey jurisdicciey znac dawac y takich ludzi z gospod swych nie wypuszczac a to pod wino pienięzno y ciężkim więzieniem. Co wszystko do wiadomosci

woiewoztw, ziem y powiatow podaiąc, takze miastom j(ego) k(rolewskiey) m(ilo)sci, duchownych y szlacheckich, aby ten nasz uniersał wszędy do urzędow grodzkich był przyięty y publikowany y do bram przybiiany, serio przykazuiemy. Ktory uniersał nasz przy podpisie jasnie wielmoznego j(ego) m(ilo)sci pana marszałka⁷ sądow naszych do akt kancelary naszej podac rozkazalismy. Działo się w Wilnie dnia siedmnastego m(ie)s(ią)ca maia roku tysiąc szescset osmdziesiąt siądmego.

Originale parašas:^f Bogusław Uniechowski pisarz ziemski No(wo)grodzki, marszałek trybunalski, imieniem całego koła.

^a Taisomas K. Jablonskio apsirikimas, w perteikė kaip a.

^{b-b} Puslapio apačioje K. Jablonskio pastaba: *Palikta tuščia vieta, į ją pradėta rašyti suspaustomis raidėmis ir dar palikta tuščios vietos 8–10 raidžių.*

^c Taisomas K. Jablonskio apsirikimas, buvo parašęs *poslewovani*.

^d Puslapio apačioje K. Jablonskio pastaba *nieli*. Tai nuoroda į originalo klaidą.

^e Eilutėje šioje vietoje K. Jablonskio pastaba *turėtų būti vi*.

^f K. Jablonskio pastaba.

¹ Respublikos seimo konstitucija „O walorze monety w Koronie y W. X. Lit.“ buvo priimta 1676 m. Jono Sobieskio karūnaciniame seime (*Volumina Legum*, t. 5, Petersburg, 1860, s. 175: „Ponieważ kupcy *privato ausu pretia* monety, *et pro cento* podnoszą, zkąd *cursus* monety po całej Koronie *variatur*: dla tego, *uniformem taxam* wprowadzaiąc, *authoritate praesentis Conventus*, deklaruiemy, że czerwony złoty po złotych dwunastu monety szelężney, iść powinien: talar twardy po sześciu, lewkowy po złotych pięciu, ortow zaś y szostakow ostatniego bicia, powinno *accrescere* na stu złotych siedmdziesiąt, a to do Seymu przyszłego. Ktorey ordynacyi, ktoby się sprzeciwił, wolno o to każdemu wszędzie *agere ex registro fisci, pro poena duplici quatuordecem marcarum in quovis Iudicio*“). Konstitucijos veikimas buvo pratęstas 1677, 1678 ir 1683 m. seimuose (ten pat, p. 226, 272, 325).

² Jonas Sobieskis (1674–1696).

³ Erelis, Lenkijos Karalystės herbas.

⁴ Raitelis (Vytilis), Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės herbas.

⁵ Žr. I nuorodą.

⁶ Neaišku, kuris iš dviejų Respublikos valdovų čia turimas galvoje, Jonas Kazimieras (1648–1668) ar Mykolas Koributas (1669–1673).

⁷ Boguslovas Uniechovskis, Naugarduko žemės teismo raštininkas.

9. Bajorų sutartis dėl strugo statybos

Vilnius, 1715 07 07. Vitebsko stalininko Jono Inatovičiaus asekuracinis raštas Trakų pilies teisėjui Adomui Sakavičiui su įsipareigojimu įvykdyti sutarties dėl strugo statybos sąlygas.

MAB RS, f. 256 – Konstantinas Jablonskis, b. 1692. 1 lapas, nedatuotas K. Jablonskio autografas.

L. 1 virš teksto – K. Jablonskio įrašas *61 155-156a. N 57 įr. 1715 VII 10*. Tai sutrumpintai nurodyta perrašyto teksto signatūra saugykloje (žr. žemiau). Po to yra K. Jablonskio nurašytas skelbiamas tekstas. Dalis dokumento nenurašyta (žr. žemiau), matyt, kaip neįdomi ir nereikalinga.

Dokumentas perrašytas iš Lietuvos valstybės istorijos archyve saugomos 1715 m. Lietuvos vyriausiojo tribunolo aktų knygos (Senieji aktai, b. 61). Visas įrašas užima knygos 155–156v lapus. K. Jablonskio nurašytas tekstas yra l. 155–155v. Jis paliko nenurašęs Tribunolo raštininko pareigas ėjusio Vilniaus žemės teismo raštininko Pavlovskio pradinę ir baigiamąją formules bei dalį dokumento. Įrašo pradinėje formulėje (l. 155) pranešama, kad 1715 07 15 J. Inatovičius (Inatowicz) pateikė įrašyti į Tribunolo knygas kalbamą dokumentą, baigiamąją formulėje (l. 156v) nurodyti dokumentą pasirašę liudininkai: *U tego listu assekuracynego podpisy rak temi slowy Jan Inatowicz mp. Usnie y oczewisto proszony pieczętarz od jm. p. Inatowicza stolnika witepskiego do tey assekuracyi danej wielm(ożnemu) jm. p. Adamowi Sakowiczowi sędziemu grodzkiemu trockiemu podpisuię się Antoni Jozef Parczewski czesnik smolen(ski). Usnie y oczewisto proszony pieczętarz do tey assekuracyi podpisuię się Michał K(a)z(i)mierz N.B.D. Kisiel starosta sienicki. Usnie y oczewisto proszony pieczętarz do tey assekuracyi podpisuię się Michał Stan(isław) Rahoza mp. K. Jablonskio nenurašytoje dokumento dalyje (l. 155v–156) išdėstytos teisinės asekuracijos sąlygos.*

Ja Jan Inatowicz, stolnik witebski, czynie wiadomo tym moim dobrowolnym assekuracynym listem zapisem kozdemu o tym wiedziec potrzebuiacemu, iz co ja Inatowicz, stolnik witebski, uczyniwszy kontrakt z wielmożnym j. m. panem Adamem Sakowiczem, sędzią grodzkim woiewodztwa trockiego, mam wystawic za talarow bitych dwiescie y złotych sto *currenti moneta* strug nowy z puszczy moiey w roku da Bog przyszłym tysiąc siedmsetnym szesnastym na spław pierwszy wodny krolewiecki¹, to jest jak prętko tylko Wilia² ruszy, ze wszytkiemi do tego strugu przynaleznosciami, mianowice kordel^a dobry, lin do tralowania dwie po półtorasta sązni, barbara jedna, stachow czworo, kołkowanie^b dwoie, wosow dwoie, garty^c jedne, szotow dwoie, traklina y rudlowka jedna, maszt do tego strugu y rudel z blachą dękową, prysow z naroszkami osim y busak czołem dobry nowy opuszony duzy, owo zgoła nic a nic nie excypuiąc, lecz z wszytkiemi przynaleznosciami, tak, jako do strugu nalezec będzie, na pomienionym *superius* terminie *plenarie et effective* zyscic submittuię się. Ten zas wyszrzeczony strug nie inakszy, jeno taki, jaki jest u j. m. pana Kubiłowcia, to jest tak dobry, szeroki y długi byc ma. Na co dopioro do rąk moich odebrałem talarow bitych sto y złotych pięćdziesiąt, a drugie sto talarow bitych y złotych pięćdziesiąt przy oddaniu tego to strugu na wiosnę mam od wielmożnego j. m. pana Sakowicza, ktore teraz *in residuitate* zostaią, odebrac. To zas

waruie j. m., yz, zrobiwszy pomieniony strug, powinien będe o onym dac wiedziec j. m., za doysciem ktorey wiadomosci ma pomieniony j. m. pan sędzia kogo chcąc z ludzi swych zesłac, przydawszy jakiego przystawę, ktory by doyrzał y według nalezytosci y zdania swego ten strug dychtowac kazał. Ja zas *acquisitow in altery*, jako to klamrow, smoły y żuy powinien będe według potrzeby dodac, takoz chłopom tymze, ktorzy będą dychtowac, kop dziesięc zapłacic obliguię się. A lubo ze wszytkimi requisitami do pomienionego strugu jako wyzey namieniło się on mam wystawic, excypuię jednak kocioł, żagiel, lamki y dach, ktore j. m. pan sędzia swoim kosztem sporządzc kaze. A ja *juxta superius expresse* we wszytkich punktach y paragrafach tem moy ninieyszy dobrowolny assekuracyny zapis nienarusznie dotrzymac mam y powinien będe pod troiakami zarękami, pod ktore w ewikcyą maiętnosc moią Kasulę³, w powiecie oszmianskim leżącą, *libere* podaię __ __^d.

Pisan w Wilnie roku tysiac siedmsetnego pietnastego miesiaca *julii* siodmego dnia __ __ __^d.

^a K. Jablonskis įrašė *kosdeb* ir prirašė pastabą laužtiniuose skiaustuose *gal reikėjo kordel*. Aktų knygoje ši vieta neaiškiai įrašyta, labiau panašu į *kordel*, kaip ir turėtų būti.

^b Taip parašė K. Jablonskis, gali būti *kotkowanie*.

^c Taip parašė K. Jablonskis, gali būti *gasty*.

^d Čia ir žemiau prasideda K. Jablonskio praleidimai.

¹ Kalbama apie laivybos į Karaliaučių (Königsberg) Prūsijoje pradžią.

² Neris.

³ Kaip atrodo, Kasuta Ašmenos pavieto Kurzenieco parapijoje, dabar Baltarusijoje. Ją pagal 1690 m. padūmės rejestrą valdė Jerzy Inatowicz Lubiński, žr.: *Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo wileńskie 1690 r.*, oprac. A. Rachuba, Warszawa, 1989, s. 127.

10. Bajorų sutartis dėl kanapių pluošto pristatymo

Vilnius, 1715 08 11. Polocko medžioklininko Jono Boleslovo Kosarževskio ir Trakų pilies teismo teisėjo Adomo Sakavičiaus sutartis dėl 10 birkavų kanapių pluošto pristatymo pastarajam.

MAB RS, f. 256 – K. Jablonskis, b. 1693. 1 lapas, nedatuotas K. Jablonskio autografas.

L. 1 virš teksto – K. Jablonskio įrašas *61 830-831a N 319 įr. 1715 VIII 22*. Tai sutrumpintai nurodyta perrašyto teksto signatūra saugykloje (žr. žemiau). Po to yra K. Jablonskio nurašytas skelbiamas tekstas.

Dokumentas perrašytas iš Lietuvos valstybės istorijos archyve saugomos 1715 m. Lietuvos vyriausiojo tribunolo aktų knygos (Senieji aktai, b. 61). Visas 1715 08 22 įrašas užima knygos 830–831v lapus. K. Jablonskio nurašytas tekstas yra l. 830–831. Jis paliko nenurašęs Tribunolo raštininko parei-

gas ėjusio Vilniaus žemės teismo raštininko Pavlovskio pradinę formulę ir dalį baigiamosios formulės. Įrašo pradinėje formulėje (l. 830) pranešama, kad 1715 08 22 J. B. Kosarževskis (Kossarzewski) pateikė įrašyti į Tribunolo knygas kalbamą dokumentą, iš baigiamosios formulės (l. 831–831v) nurašytas dokumentą pasirašiusių liudininkų sąrašas.

Ja Jan Bolesław Bohatyr Kossarzewski, lowczy w(oiewo)ctwa połockiego, czynię wiadomo y jawnie wyznawam sam na siebie y successorow moich tym moim dobrowolnym listem kontraktowym zapisem, komu by o tym wiedziec należało, teraz y na potym będącego wieku ludziom danym odę mnie wielmożnemu j. m. panu Adamowi Władysławowi Sakowiczowi, sędziemu grodzkiemu w(oiewo)ctwa trockiego, y samey jey m(iło)sci paniey Marianne Danilewiczownie Sakowiczowey, sędziny grodzkiej w(oiewo)ctwa trockiego, małzonkom, na to iżem skonstraktował y zgodził sie z ich m(iłosciami) o dziesięć birkowcow pienki wagi kopyskiej¹ lub czasnickiej² należytey, jak do spławu kroleweckiego, ktore dziesięć birkowcow pienki mam y powinien będę ich msciom wystawic moimi własnymi podwodami y moim własnym kosztem do Słobotki³ j. m. pana Baranowicza w powiecie oszmianskim leżącey nad rzeką Wilią portową^a będącą, w roku da Bog przyszłym tysiąc siedmsetnym szesnastym w dzien naswiętszey panny Gromniczey święta rzymskiego według nowego kalendarza przypadaiącego⁴, pod wszelkim brakiem, to jest ze ma byc ta pienka jako nayczystsza, jako nayprzedneysza, nie zgniła, nie puchłowata, nie mokra ani odwilżona, nie wilgotna, nie kostrywa, nie łapkowata, ale zdrowa, sucha, licowna, bez naymnieyszey kostry, tak dobrze wyrobiona, jakoby juz oną u brzegu przerabiac niepotrzeba było y jako do spławu do spławu krolewieckiego należy, pod scistym kupieckim od sta[w]ow^b brakiem wystawic, wagą ku[!]pyską^c lub czasnicką w Słobodzie pomienioney swym własnym kosztem y podwodami. *Inquantum* by podług tego kontraktu opisu moiego na wyż wyrażonym terminie zadość ich msciom nie uczynił a pienki dziesięciu birkowcow dniem jednym wystawic jak nalezy omieszkał y by w naymnieyszym punkcie podług tego opisu moiego nie dotrzymał, tedy za niedotrzymaniem tego moiego kontraktu y zadość nieuczynieniem by naymnieyszym punkcie sowicie bez zadney wymowki y odwłoki pod paenami y wszelkimi warunkami oddac y wystawic mam y powinien będę, co wszytko podług tego moiego kontraktowego opisu przy zupełney mocy y walorze zostawac ma y temu wszytkiemu opisowi będę. Y na tom ja Kossarzewski, lowczy woiewoctwa połockiego, ten kontrakt ich msciom pomienionym małzonkom dał z podpisem ręki mey własney y z podpisem rąk ich m(iło)sciov panow pieczętarzow odę mnie ustnie uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc siedmsetnego piętnastego miesiąca augusta jedynastego dnia.

Originale tokie parašai:^d Jan Bolesław Bohatyr Kossarzewski, lowczy połocki. - Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od j. m. pana Bolesława Kossarzewskiego do tego kontraktu danego wielmożnemu jego m(iło)sci panu Adamowi Sakowiczowi,

sędziemu grodzkiemu wojewoictwa trockiego, podług prawa podpisuję sie Ludwik Sakowicz, starosta pokorszewski. - Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od j. m. pana Kossarzewskiego do tego kontraktu danego wielmożnemu j. m. panu Sakowiczowi sędziemu grodzkiemu wojewoictwa trockiego podpisuję sie Michał Ragoza *m.p.* - Ustnie proszony pieczętarz do tego kontraktu od osoby wyzmianowaney podpisuję sie Jan Ławinski.

^a K. Jablonskio pastaba 2 *kartus*. Tai nuoroda į tai, kad *portowa* originale rašyta 2 kartus.

^b K. Jablonskio skliaustai parašyti pieštuku. Tai nuoroda į tai, kad žodyje buvo praleista raidė.

^c K. Jablonskio šauktukas parašytas pieštuku. Tai nuoroda į tai, kad turėtų būti *kopyską*.

^d K. Jablonskio pastaba ir skirtukai (-) tarp parašų.

¹ Kopysė, prekybinis miestelis prie Dnepro, Oršos paviete, dab. Baltarusijoje.

² Časnikai, miestelis Polocko vaivadijoje, dabar Baltarusijoje.

³ Slobodka, gyvenvietė prie Neries su prieplauka, Ašmenos paviete, dabar Baltarusijoje.

⁴ Vasario 2 d.